

Sygn. akt VI U 189/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lutego 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSR Zofia Pawelczyk

Protokolant: protokolant sądowy Aleksandra Łaszuk

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2017 roku w Warszawie na rozprawie
sprawy K. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)w W.

przy udziale (...)w O. oraz (...) w O.

o zasiłek chorobowy i zwrot nienależnie pobranych świadczeń

z odwołania K. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. z dnia (...) znak (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. z dnia (...)roku, znak: (...), w części w ten sposób, że K. M. nie jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego w kwocie 4.561,20 zł brutto (słownie: cztery tysiące pięćset sześćdziesiąt jeden złotych 20/100) za okres od 01.09.1998r. do 23.11.1998r.;

2. oddala odwołanie w pozostałej części.

Sygn. akt VI U 189/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...)roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. odmówił ubezpieczonemu K. M. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 września 1998 roku do 23 listopada 1998 roku oraz zobowiązał ubezpieczonego do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego w kwocie 4.561,20 zł brutto za okres od 1 września 1998 roku do 23 listopada 1998 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że ubezpieczonemu K. M. został wypłacony zasiłek chorobowy za okres od 1 września 1998 roku do 23 listopada 1998 roku w kwocie 4.561,20 zł brutto, jednocześnie jednak w tym okresie ubezpieczony świadczył pracę w drugim podmiocie, w którym był w tym czasie zatrudniony – (...) w O.. Wobec wykonywania przez ubezpieczonego pracy w okresie zwolnienia lekarskiego organ rentowy uznał, iż nie ma on prawa do zasiłku chorobowego za ten czas i jednocześnie uznał wypłacony mu zasiłek za nienależny.

(decyzja ZUS z dnia 114.03.2016r. – k. 1 akt organu rentowego)

Od powyższej decyzji K. M. wniósł odwołanie wnosząc o uchylenie w całości zaskarżonej decyzji oraz o uznanie, że przysługiwało mu prawo do zasiłku w okresie wskazanym w decyzji oraz że wypłacony mu za ten okres zasiłek chorobowy nie jest zasiłkiem wypłaconym nienależnie. Ponadto odwołujący podniósł zarzut przedawnienia. W uzasadnieniu odwołania odwołujący wyjaśnił, że nie posiada dokumentów źródłowych i nie jest w stanie merytorycznie

zwalczać twierdzeń ZUS. Jednocześnie odwołujący podnosił, że roszczenie ZUS o zwrot nienależnie wypłaconego zasiłku chorobowego jest przedawnione, bowiem zgodnie z art. 84 ust. 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych minął 10 letni okres przedawnienia. Ponadto podniósł, że zgodnie z art. 84 ust. 3 tej ustawy okres za jaki świadczenie podlega zwrotowi został ograniczony jedynie do 3 lat od dnia otrzymania ostatniej wpłaty.

(odwołanie – k. 1 – 3)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości. w uzasadnieniu swego stanowiska ZUS powtórzył argumentację zawartą w uzasadnieniu skarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 4 - 5)

Zawiadomiony o toczącym się postępowaniu - (...)w O. oraz (...) w O. nie zajęły stanowiska w sprawie, lecz składały dokumenty na żądanie sądu. Zainteresowanym zostały doręczone zawiadomienia o terminach.

(postanowienie z dnia 24.08.2016 r. k.12v)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący K. M. był w okresie od 1 lutego 1978 roku do 24 listopada 1998 roku zatrudniony w (...) w O.. W okresie od 1 września 1998 roku do 23 listopada 1998 roku miał wypłacony zasiłek chorobowy przez tego pracodawcę w kwocie 4.561.20 zł brutto.

(dowód: świadectwo pracy – k. 63 – 63 verte, wykaz wypłaconych zasiłków – k. 62, karta zasiłkowa – k. 35)

W okresie od dnia 1 września 1998 roku do dnia 30 listopada 1998 roku odwołujący był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas określony w wymiarze ½ etatu za wynagrodzeniem 800,00 zł brutto miesięcznie w (...)w O.. Odwołujący był zatrudniony na stanowisku prezesa zarządu. Łącznie za pracę powoda w 1998 roku na rzecz (...) zostało mu wypłacone wynagrodzenie w kwocie 3.400,00 zł brutto oraz 300,00 zł premii. We wrześniu 1998 roku odwołujący pracował na rzecz (...) w O. przez 22 dni (88 godzin pracy), również w październiku 1998 roku pracował on przez 22 dni (88 godzin), zaś w listopadzie 1998 roku odwołujący pracował na rzecz tej (...) przez 20 dni (80 godzin).

(dowód: umowa o pracę z dnia 1 września 1998 roku, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, karta ewidencji czasu pracy- wszystkie na k. 22)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz aktach organu rentowego: świadectwo pracy – k. 63 – 63 verte, wykaz wypłaconych zasiłków – k. 62, karta zasiłkowa – k. 35, umowa o pracę z dnia 1 września 1998 roku, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, karta ewidencji czasu pracy- wszystkie na k. 22. Sąd w swoich ustaleniach uznał złożone dokumenty za kluczowe dla rozpoznania niniejszej sprawy i stanowiące podstawę rozstrzygnięcia. Strony nie składały dodatkowych wniosków dowodowych w sprawie, nie podnosiły też autentyczności składanych dokumentów.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie jest odwołanie K. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W., którą organ rentowy odmówił mu prawa do zasiłku chorobowego oraz nakazał zwrot kwoty nienależnie pobranego zasiłku.

Mając na uwadze, że odwołujący się zaskarżył decyzję ZUS z dnia (...)roku w całości, Sąd zajął się rozpoznaniem zarówno kwestii przysługiwania odwołującemu się prawa do zasiłku w spornym okresie, czyli od dnia 1 września 1998 roku do dnia 23 listopada 1998 roku, jak i kwestią żądania zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za ten okres.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że w okresie od 1 września 1998 roku do 23 listopada 1998 roku odwołujący był niezdolny do pracy i z tego tytułu został mu wypłacony zasiłek chorobowy przez jego ówczesnego pracodawcę - (...)w O.. W tym samym jednak czasie odwołujący był zatrudniony również w (...)w O. na stanowisku prezesa zarządu za wynagrodzeniem w kwocie 800,00 zł. Z przedstawionej w toku postępowania karty ewidencji czasu pracy, jak i z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wynika, że w okresie od 1 września 1998 roku do 23 listopada 1998 roku świadczył pracę na rzecz (...)w O. i otrzymał za to odpowiednie wynagrodzenie.

Sąd miał na uwadze, że sporny okres zwolnienia lekarskiego odwołującego się przypada na czas obowiązywania ustawy regulującej zasady przyznawania zasiłku chorobowego – ustawy z dnia 17 grudnia 1974 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. z 1983r., Nr 30, poz. 143, ze zm.). Zgodnie z art. 18 ust. 1 tej ustawy, pracownik wykonujący w czasie zwolnienia lekarskiego od pracy inną pracę zarobkową lub uciążliwe czynności mogące przedłużyć okres niezdolności do pracy albo wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia - traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia. Zgodnie z orzecznictwem wypracowanym na gruncie tego przepisu, wykonywanie innej pracy zarobkowej, a więc takiej, z którą połączone jest uzyskiwanie wynagrodzenia, jest sprzeczne z celem przyznania zasiłku chorobowego (wyrok SN z dnia 19 marca 2003 roku, sygn. akt II UK 257/02, wyrok SN z dnia 12 sierpnia 1998 roku, sygn. akt II UKN 172/98). W niniejszej sprawie odwołujący uzyskiwał wynagrodzenie z tytułu pracy wykonywanej na rzecz (...)w O. w okresie od dnia 1 września 1998 roku do dnia 23 listopada 1998 roku. W oparciu o powyższe ustalenia i powołany przepis art. 18 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, należy stwierdzić, że odwołujący utracił prawo do zasiłku chorobowego za wskazany w skarżonej decyzji okres. Tak więc, w zakresie odmowy przyznania prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 września 1998 roku do 23 listopada 1998 roku, odwołanie podlega oddaleniu.

Druga kwestia dotyczy zasadności żądania zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego w kwocie 4.561,20 zł brutto za okres od 1 września 1998 roku do 23 listopada 1998 roku. Zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. - Dz. U. z 2016 roku, poz. 963) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Z kolei zgodnie z art. 84 ust. 2 pkt 1 tej ustawy za nienależne uznaje się świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania.

W związku z ustaleniem, że odwołujący w wyniku wykonywania innej pracy zarobkowej w okresie zwolnienia lekarskiego utracił prawo do zasiłku chorobowego za okres od 1 września 1998 roku do 23 listopada 1998 roku, wypłacony mu zasiłek należy uznać za świadczenie nienależne. Sąd ustalił również, że odwołującemu został wypłacony za ten okres zasiłek w kwocie 4.561.20 zł brutto. W odwołaniu odwołujący podniósł zarzut przedawnienia, który jednak nie mógł zostać uwzględniony w niniejszej sprawie. Należy zauważyć, że art. 84 ust. 7 ustawy systemowej wskazuje, że należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia uprawomocnienia się decyzji ustalającej te należności. Przedawnienie to jednak stosuje się do już ustalonego nienależnie pobranego świadczenia. Oznacza to więc, że ów termin 10-letni powinien być liczony w niniejszej sprawie od wydania decyzji ustalającej nienależnie pobrane świadczenie, a więc od dnia 14 marca 2016 roku. Odwołujący wskazywał również na art. 84 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który z kolei wskazuje, że nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych za okres dłuższy niż ostatnie 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ wypłacający świadczenia o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, a w pozostałych przypadkach - za okres dłuższy niż ostatnie 3 lata. Jednak i w tym przypadku należy zauważyć, że ów okres 3-letni nie jest terminem przedawnienia, ale jest to ograniczenie możliwości żądania zwrotu świadczenia jedynie do świadczenia wypłaconego w okresie 3 lat przed data otrzymania ostatniej wpłaty.

Bezspornym jest fakt, że osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, musi liczyć się, zgodnie z obowiązującymi przepisami, z koniecznością jego zwrotu. Jednakże istnieje uzasadniona konieczność wskazania okresu, w którym byłoby możliwe wydanie decyzji umożliwiającej dochodzenie nienależnie pobranego świadczenia. W niniejszej sprawie zastosowanie będzie miał art. 84 ust. 7a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dodany ustawą o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1921) i obowiązujący z dniem 14 grudnia 2016 roku. Zgodnie z ust. 7a art. 84 w/w ustawy, w przypadku osoby, która nienależnie pobrała świadczenie, decyzji nakazującej zwrot tego świadczenia nie wydaje się później niż w terminie 5 lat od ostatniego dnia okresu, za który pobrano nienależne świadczenie. Zgodnie zaś z art. 2 ust. 3 ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1921) przepis art. 84 ust. 7a ustawy systemowej w brzmieniu wyżej wskazanym stosuje się do rozpoznania odwołań od decyzji ustalających kwoty nienależnie pobranych świadczeń oraz kwoty odsetek i kosztów upomnienia wniesionych i nierozpatrzonej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Oznacza to, że do ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wprowadzono ograniczenie czasowe dla możliwości wydawania przez organ rentowy decyzji ustalającej wysokość kwoty nienależnie pobranego świadczenia z ubezpieczeń społecznych. Powyższe ograniczenie ma służyć również realizacji zasady ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającej z art. 2 Konstytucji RP.

K. M. odwołał się od decyzji ZUS nakazującej mu zwrot nienależnie pobranego świadczenia za okres od 1 września 1998 roku do 23 listopada 1998 roku. Od dnia 23 listopada 1998 roku do dnia wydania zaskarżonej decyzji tj. do dnia 14 marca 2016 roku, minęło więcej niż 5 lat, wobec czego zastosowanie znajdzie wskazany wyżej art. 84 ust. 7a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Tak więc, skoro organ rentowy utracił prawo do żądania od odwołującego zwrotu nienależnie pobranego przez niego świadczenia za okres objęty decyzją, jego odwołanie w tym zakresie podlegało uwzględnieniu. W oparciu o wyżej powołane przepisy prawa materialnego oraz na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. z dnia (...) roku, znak: (...) w ten sposób, że K. M. nie jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego w kwocie 4.561,20 zł brutto za okres od 01.09.1998r. do 23.11.1998r.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.